

➤ **Concepte**

El deteriorament cognitiu de la persona amb demència té una important implicació legal. El progressiu dèficit en la capacitat de judici afecta a la capacitat per exercir els seus drets i deures legals i econòmics, i també en relació a la seva assistència sanitària.

A partir del diagnòstic de demència és recomanable organitzar i prendre decisions sobre la conducció i ús de maquinària o armes de foc, sobre aspectes monetaris, patrimonials, financers, jurídics i legals. Aquesta presa de decisions també hauria d'incloure les voluntats anticipades i la relació amb l'atenció mèdica que es vol rebre en la fase final de la vida. La major precocitat en aquests tipus d'actuació facilitarà una major participació de la persona.

➤ **Aspectes legals**

Segons el Codi Civil una persona pot ser incapacitada si presenta *“malalties o deficiències persistents de caràcter físic o psíquic que impedeixin a la persona governar-se per si mateixa”* (ART. 200). Aquesta decisió només pot ser presa per un jutge (ART. 199).

La incapacitació pot ser parcial, progressiva i revisable, i és el jutge qui estableix els límits de la mateixa. Així mateix, s'estableix un tutor per tal d'assumir les activitats que la persona tingui incapacitades. Els tutors tenen limitada la capacitat de gestió dels béns i patrimoni de la persona tutelada i, anualment, han de rendir comptes davant del jutge. Així mateix, els tutors han de demanar permís per algunes actuacions que impliquin elevats costos o riscos per la persona tutelada o els seus béns (grans despeses, compravenda, hipoteques sobre els béns, etc.).

En el cas de Catalunya, una persona en fase inicial pot designar-se com *autotutela* i atorgar ell, i no el jutge, l'apoderament general o de caràcter patrimonial a persones de la seva confiança, i no serà revertit en cas d'incapacitació. Tot i això, s'aconsella que aquesta

figura s'atorgui de forma mancomunada a 2 o més persones de confiança que hagin de prendre les decisions en comú acord.

Els processos d'incapacitació tenen com a finalitat preservar al màxim a la persona amb demència i els seus béns. Des dels entorns professionals s'ha de garantir el màxim d'informació a les persones amb demència i els seus familiars perquè puguin prendre les millors decisions.

➤ **Aspectes econòmics**

No totes les persones, pel sol fet d'estar diagnosticades, han d'iniciar el procés d'incapacitació. Però realitzar una planificació precoç de les gestions econòmiques (comptes bancaris, assegurances de vida, inversions, hipoteques, etc.), el/s testament/s i últimes voluntats, etc. pot facilitar molts tràmits posteriors.

També és recomanable iniciar els tràmits per l'avaluació de la *“Llei de Dependència”* (LAPAD) i preveure les despeses associades a l'atenció de la persona. Es proposa fer un pressupost a llarg termini que prevegi les possibles despeses en adequació del domicili, serveis d'atenció domiciliària, centre de dia, etc. i, assessorar-se bé per persones avesades a aquestes circumstàncies.

➤ **Aspectes mèdics**

La gestió de la incapacitat té una gran rellevància a l'hora de decidir aspectes relacionats amb l'atenció al final de la vida i és recomanable i, així ho estableix la LAPAD, que es promogui la manifestació d'instruccions prèvies i/o últimes voluntats.

El pacient pot anticipadament pot expressar la seva voluntat sobre les cures, el tractament i, una vegada arribada la mort, sobre el destí del seu cos o dels òrgans del mateix. També té la potestat de designar un representant perquè serveixi com a interlocutor seu amb el metge o equip sanitari per vetllar pel seu compliment.

➤ Podeu trobar més informació

Hilairon P [coord]. Protocol per a l'aplicació de criteris de cribatge abans d'iniciar un procés d'incapacitació – Col·lecció Eines; 1. Departament d'acció social i ciutadania. Generalitat de Catalunya. 2008, Barcelona. Disponible a: http://benestar.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematics/16incapacitacioitutela/recursos_professionals/pdf/protocol_criteris_cribatge.pdf. Publicació dirigida a la definició dels criteris per a la determinació d'incapacitació per a les persones dependents. El treball exposa les línies bàsiques prèvies a la consideració de la incapacitació així com també els procediments administratius i jurídics necessaris per realitzar la incapacitació total o parcial de la persona.

Money matters. Publicació de l'Associació Americana Alzheimer's Association. Disponible a http://www.alz.org/national/documents/brochure_moneymatters.pdf. Recull de propostes econòmiques a tenir en compte a partir del diagnòstic de demència. Posa èmfasi amb la necessitat de realitzar-ho de forma precoç per tal de facilitar la participació de la persona amb demència. Tot i que, com és normal, dedica un apartat important a les assegurances privades, també explicita els passos legals i els aspectes financers més comuns a tenir en compte.

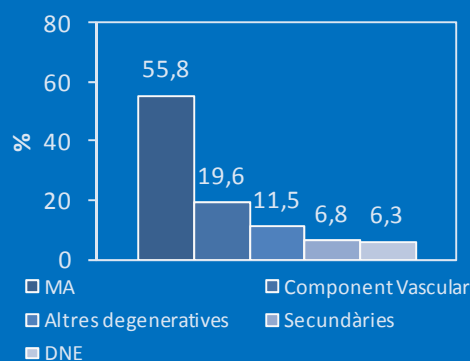
De la Vega, R. y Zambrano, A. Entrevista temàtica con el magistrado don Manuel Gutiérrez Luna: incapacitación judicial de pacientes con demencia [en línia]. Circunvalación del Hipocampo, abril 2003. Disponible en: <http://www.hipocampo.org/entrevistas/mgluna.asp>. Entrevista dirigida a respondre els dubtes més comuns en relació a la incapacitació d'una persona amb deteriorament cognitiu. L'entrevistat exposa de manera clara els elements vigents (al 2003) a nivell legal en relació als tipus d'incapacitat, efectes, recomanacions, etc.

Capítol 13 Ética y aspectos legales en las demencias. Guía de Práctica Clínica sobre la atención integral a las personas con enfermedad de Alzheimer y otras demencias. Disponible a: www.guiasalud.es/GPC/GPC_484_Alzheimer_AIAQS_compl.pdf En aquest capítol s'incorpora l'evidència, el criteri clínic i la legislació vigent al 2010 en relació a la presa de decisions i l'actuació ètica davant persones amb la incapacitat suficient per prendre decisions.

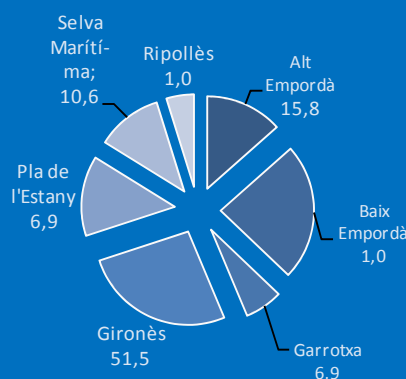
➤ 9 anys de ReDeGi.

- **6.303** casos registrats
- Edat: **79,8** anys
- MMSE: **17,9** punts
- Atenció primària: **85,5%**
- Temps fins al diagnòstic: **2,6** anys
- Antecedents familiars **26,5%**
- Antecedents depressió: **21,4%**

Agrupació diagnòstica

Distribució comarcal

➤ Agenda trimestral

10th World Congress of Controversies in Neurology (CONY)
Lisboa, 17 – 2 de març
<http://www.comtecmed.com/cony/2016>

XXII Reunión anual de la Sociedad Española de Psicogeriatría
Tarragona, 11-13 de febrer
www.sepg.es

11-13 FEBRERO 2016
Palau Firal i de Congressos de Tarragona

Projecte Alzheimer & Art
Diferents museus del món
<http://www.moma.org/meetme/index>

